

Vyjádření školitele Mgr. Radima Širla k průběhu studia a k disertační práci
“Religionistika na gymnáziích: analýza cílů výuky a problematika definice náboženství”
předkládané v roce 2025 na Katedře pedagogiky

I. Hodnocení celého doktorského studia

Radim Širl v průběhu doktorského studia plnil svědomitě povinnosti plynoucí z jeho studijního plánu a zapojil se i do výukových aktivit na Katedře pedagogiky. Jeho volitelný předmět Humor ve vyučování byl velice oblíben a vysoko hodnocen. Zapojil se i do vedení bakalářských prací a pilotáže programu MŠMT pro provázející učitele, v kterémžto programu je ve spolupráci s ÚFAR FF UK zapojen dodnes. Jako lektor přípravných kurzů na ÚFAR působil mezi lety 2016 – 2019. Mgr. Širl rovněž absolvoval v r. 2023 odbornou stáž na Jagellonské univerzitě v Krakově a publikoval několik zajímavých textů zaměřených ke vzdělávací problematice (Širl, R. (2022). Humor a liminalita ve vztahu k profesi učitele. *Pedagogika*, 72(1). Širl, R. (2022). Gorgiova *Chvála Heleny* a výuka filozofie sofistů na gymnáziích. Online. *Avrīga*. 2022 LXIV/I, s. 29-44. Širl, R. (2020). Učitelstvo zakousnuté do pokroku“: reakce Věstníku katolického učitelstva československého na školské reformy za první Československé republiky. *Historia scholastica (On-line)*, 6(2), 68-78.). Vysoce oceňuji doktorandovu schopnost výsledky svého bádání propojovat s praktickými zkušenostmi a výzvami učitelské profese. Od roku 2016 úspěšně působí jako gymnaziální profesor předmětu ZSV.

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Disertační práce Radima Širla je významným příspěvkem k jedné z nejzanedbávanějších kapitol obsahu předmětů Základy společenských věd. Religionistika bývá často zcela přehlížena, nebo je chápána jako nepřilíš významný přívěsek Úvodu do filosofie. Předložená disertace nejen že se pokouší definovat co nejpřesněji cíle středoškolského studia religionistiky, ale zamýšlí se v širších souvislostech nad kontextem náboženské problematiky v české škole. Analýza obsahu religionistiky je pak opět zasazena do širších souvislostí problematiky obsahů a klíčových kompetencí relevantní vzdělávací oblasti v RVP-G a do kontextu aktuálních společenských potřeb a ohrožení. Text přitom není ryze teoretický, ale nabízí i vzorové praktické výukové postupy. Považuji předloženou práci za velmi kvalitně zpracovanou s výrazným osobním autorským vkladem. Více v otázkách níže.

III. Připomínky k disertační práci [jsou-li nějaké]

Kritické připomínky nad rámec drobností nemám.

IV. Případné dotazy k obhajobě

- V. Nebylo by logickou cestou pro hledání místa religionistiky v českém kurikulu zaměření na vytvoření specifických kompetencí, jež by byly provázány se specifiky předmětu religionistiky? Takový přístup by byl více v souladu se zaměřením RVP-G a zároveň by zohlednil specifické zaměření této společenské vědy.
- VI. Je v dnešní době smysluplné pracovat s paradigmatem postmodernismu? Podle některých autorů je postmoderní paradigma již překonané, případně nikdy zcela neplatilo (Bauman,

Giddens), jiní pak upozorňují na to, že postmodernismus neposkytuje dobré základy pro vzdělávání (Scruton, Latour).

- VII. Je nutné věnovat takové úsilí otázce definice v momentě, kdy na ní neexistuje ani konsenzus v akademické sféře? Rámcový vzdělávací program pro gymnázia otázku definování přímo nezmiňuje a představení světových náboženských tradic samo o sobě takovou definici nevyžaduje.
- VIII. Nestačilo by (pro potřeby gymnázií) v definicích pracovat s pojmem *transcendence* jako klíčovým prvkem dominantních náboženských tradic? Vymezení definice okolo tohoto pojmu umožňuje najít pojitko mezi východními i západními tradicemi a představuje jednodušší alternativu ke koncepcím předkládaným v práci.

IX. Závěr

Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako *prospěl*.

V Praze 1. prosince 2024

doc. PhDr. Martin Strouhal, Ph.D. [školitel]